

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Sociologie și Asistență Socială
1.3 Departamentul	Sociologie
1.4 Domeniul de studii	Sociologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Sociologie, Antropologie, Resurse Umane

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Stratificare și mobilitate socială						
2.2 Titularul activităților de curs	Cristina Raț						
2.3 Titularul activităților de seminar	Cristina Raț						
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obligatoriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					0
Examinări					4
Alte activități:					0
3.7 Total ore studiu individual	69				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Calculator, proiector, tablă
5.2 De desfășurare a seminarului	-

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CUNOȘTINȚE PROFESIONALE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea și înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază din domeniul stratificării și mobilității sociale; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională; - Cunoașterea și utilizarea competență a indicatorilor statistici ai mobilității sociale și inegalității de șanse, interpretarea statistică și semnificația socială a indicatorilor învățați; - Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea inegalităților sociale, configurării claselor sociale, proceselor de stratificare și mobilitate socială <p>ABILITĂȚI PROFESIONALE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea conceptualizărilor din domeniul stratificării și mobilității sociale pentru analiza inegalităților sociale și a traseelor de viață, în particular în cazul României contemporane - Utilizarea adecvată de criterii și metode standard de evaluare, pentru a aprecia calitatea, meritele și limitele unor procese, programe, proiecte, concepte, metode și teorii - Elaborarea de proiecte profesionale, conform unei structuri specificate, utilizând abordările teoretice și metodologia consacrată din domeniu;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale: efectuarea temelor de seminar și realizarea unui proiect de cercetare (inclusiv studiul empiric pilot) într-o echipă de doi-trei studenți; - Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și a valorilor codului de etică profesională; - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă - Familiarizarea cu rolurile și activitățile specifice muncii în echipă și distribuirea de sarcini pentru nivelurile subordonate - Conștientizarea nevoii de formare continuă; utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare, pentru dezvoltarea personală și profesională - Utilizarea eficiente a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on line etc) atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul își propune să ofere studenților instrumente teoretice și metodologice pentru analiza naturii inegalităților sociale și a proceselor de stratificare socială. O atenție aparte va fi acordată schimbărilor de structură socială din țările europene post-socialiste, respectiv situației din România contemporană. Construind pe cunoștințele anterioare ale studenților din domeniul teoriilor sociologice (în special Weber, Marx și Bourdieu), cursul încurajează reflecția asupra conceptelor ce fundamentează abordările genezei și reproducerii inegalităților sociale și re-evaluarea critică a acestor concepte. Studenții se vor familiariza cu principalele scheme de stratificare socială, cu modalitățile de operaționalizare a noțiunilor de „clasă socială”, cu indicatorii de mobilitate și reproducere socială. Seminariile propun dezbateri unor întrebări precum: Cum se legitimează inegalitățile sociale? În ce măsură putem vorbi de egalitate de șanse sociale? Care sunt consecințele unei anumite percepții asupra diviziunilor sociale?</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>Înșușirea unor cunoștințe și abilități de analiză a datelor cantitative și calitate specifice tematicii disciplinei:</p> <p>1. Familiarizarea cu conceptele de bază privind stratificarea socială și clasele</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Inegalități sociale versus inegalități „naturale” 1.2. Paradigma stratificării sociale și paradigma claselor sociale 1.3. Procese de stratificare socială; societatea analizată ca un sistem de stratificare socială 1.4. Parametri prin care se pot analiza sistemele de stratificare socială (gradul de inegalitate, rigiditate, cristalizare și relevanța atributelor date la naștere) 1.5. Conceptul de mobilitate socială <p>2. Problema mobilității sociale</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Inegalitatea de șanse: conceptualizare și indicatori 2.2. Rate absolute și rate relative de mobilitate socială 2.3. Măsurarea inegalității de șanse relative (odds ratio): interpretare statistică și semnificație socială

	<p>2.4. Măsurarea fluidității sociale: indicatori de mobilitate, diferențierea mobilitate totală – mobilitate structurală;</p> <p>2.5. Prezentarea cercetării CASMIN realizat de Goldthorpe și Erikson (1992); critici și abordări contemporane;</p> <p>3. Clase sociale</p> <p>3.1. Abordarea lui Karl Marx: antagonism de clasă, muncă și muncă salariată (work and labour), exploatare, proletariat</p> <p>3.2. Abordări neomarxiste: problema capitalului managerial și de expertiză profesională; relevanța abordării marxiste pentru relațiile de muncă din perioada contemporană (mai ales E.O.Wright)</p> <p>3.3. Abordarea lui Max Weber: situație de clasă și clase sociale; închidere socială; grup de status și stil de viață</p> <p>3.4. Comparație între abordările lui Marx și Weber: capacitate de piață, relații de clasă, închidere și reproducere socială</p> <p>4. Configurarea claselor sociale</p> <p>4.1. Abordarea lui Giddens: transformarea relațiilor economice în relații sociale; structurare mediată și structurare de proximitate a claselor sociale;</p> <p>4.2. Abordarea lui Bourdieu: conceptul de habitus, practici sociale clasificate și clasificante, diferențiere socială și violență simbolică;</p> <p>4.3. Relevanța politică a structurării inegalităților sociale</p> <p>5. Etnie, închidere socială și diviziuni etnice pe „piața muncii”</p> <p>1.1 Diviziuni sociale etnice și relevanța lor pentru procesele de configurare a relațiilor de clasă și stratificare socială</p> <p>1.2 Teoria pieței forței de muncă duale</p> <p>1.3 Teoria pieței forței de muncă divizate</p> <p>1.4 Problema migrației transnaționale în relație cu procesele de stratificare socială</p> <p>1.5 Situația minorității etnice rome în România contemporană</p> <p>6. Procese de stratificare socială și configurarea claselor sociale în România</p> <p>1.6 Inegalități sociale în România în perioada socialismului de stat, ierarhii politice și procese de configurare a clasei muncitoare;</p> <p>1.7 Globalizare și inegalități sociale în România contemporană</p>
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Concepte de bază: inegalitate și stratificare socială. Procese și sisteme de stratificare socială	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
2. Abordări funcționaliste. Problema egalității de șanse în dobândirea statusului social. Indicatori statistici: șanse absolute, șanse relative și raportul de șanse relative (odds ratio).	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
3. Rolul școlii în procesele de mobilitate sociale. "Egalitatea de șanse" - probleme teoretice și metodologice	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
4. Mobilitate socială în context istoric. Teorii și metode de analiză	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
5. Clasa socială - abordarea lui Weber și Marx	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
6. Structurarea relațiilor de clasă	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
7. Clasa muncitoare și precaritate	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
8. Clasa de mijloc	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
9. Status și capital cultural	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
10. Polarizare socială	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
11. Metode de analiză a stratificării sociale: abordări	Expunere, prezentare power-point,	

cantitative	întrebări de reflecție, discuții	
12. Metode de analiză a stratificării sociale: abordări calitative	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
13. Schimbări în structura de clase și stratificarea socială din România în sec. XX-XXI	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
14. Recapitulare	Întrebări recapitulative, discuții	
Bibliografie		
Pop, Cristian (2012). Clase sociale în România. Metodologia inegalităților. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.		
Grusky, D. (1994): "The Contours of Social Stratification" în Grusky, D. (2000): <i>Social Stratification</i> . Oxford: Westview Press.		
Kingsley Davis, Wilbert E. Moore, "Some Principles of Stratification", în ASR vol.10, nr.2, 1945, Aprilie, pp. 242-249.		
Melvin M. Tumin, "Some Principles of Stratification. A Critical Analysis", în ASR vol. 18, nr.3, 1953, August, pp. 387-393		
Rotariu, T. (2004): „Câteva considerații asupra rolului școlii în mobilitatea socială” în <i>Studia Universitatis Babeș-Bolyai</i> , Seria Sociologica, Nr. 2/2004.		
Goldthorpe, J. H.: "Outline of a Theory of Social Mobility" in <i>On Sociology</i> . 2000. Oxford: Oxford University Press.		
Weber, M. "Class, Status, and Party", în <i>Economy and Society</i> sau în <i>Essays in Sociology</i> (trad. H.H. Gerth & C. Wright Mills).		
Erik Olin Wright (2003): "Social Class" in George Ritzer (ed.) <i>The Encyclopedia of Social Sciences</i> , London: Sage.		
Wright, E. O. (1976) „Varieties of Marxist Conceptions of Class Structure” și „A General Framework for the Analysis of Class Structure” în Grusky, 94-110.		
Bourdieu, P. (1999) <i>Rațiuni practice</i> , București: Ed. Meridiane, Cap. „Spațiu social și spațiu simbolic”, pp. 8-25.		
Kalb, D. (1997): <i>Expanding Class: Power and Everyday Politics in Industrial Communities, the Netherlands, 1850--1950</i> . Durham and London: Duke University Press (selecții).		
Giddens, A. (1981) <i>The Class Structure of the Advanced Societies</i> , Hutchinson: London (selecții)		
Anthias, F. (2001): "The Concept of 'Social Divisions' and Theorizing Social Stratification: Looking at Ethnicity and Class" in <i>Sociology</i> , Vol. 35, No. 4, pp. 835-854.		
Bergman, M.M. (2004): „Comparing Social Stratification Schemas: CAMSIS, CSP-CH, Goldthorpe, ISCO-88, Treiman, and Wright” <i>Cambridge Studies in Social Research</i> .		
Evans, M.D.R., Kelley, J., Kolosi, T., "Images of Class: Public Perceptions in Hungary and Australia", în ASR, vol.57, nr. 4, 1992, August, p. 461-482.		
Savage, Mike, Fiona Devine, Niall Cunningham, Mark Taylor, Yaojun Li, Johs. Hjellbrekke, Brigitte Le Roux, Sam Friedman and Andrew Miles (2013): A New Model of Social Class: Findings from the BBC's Great British Class Survey Experiment. <i>Sociology</i> , 32(1): 1-34.		
Chan, Tak and Goldthorpe, John (2007): Class and Status. The conceptual distinction and its empirical relevance. <i>American Journal of Sociology</i> . Vol. 72: 512-532.		
Tomescu-Dubrow, I. (2006): "Intergenerational Social Mobility in Romania: Changes in the Patterns of Flows and Relationships in the Postcommunist Era," <i>International Journal of Sociology</i> 36(1) 46-68.		
Cucu, Alina-Sandra și Culic, Irina (2012): Procese de configurare a claselor sociale în România. O analiză relațională a căsătoriilor pe cinci generații. În Rotariu, Traian și Voineagu, Vergil (coord): <i>Inerție și schimbare</i> . Iași: Polirom, pp. 161-178.		
Tufiș, Paula (2011): Structură, stratificare și mobilitate socială. În Vlăsceanu, L. (coord). <i>Sociologie</i> , Iași: Polirom, pp. 294-332.		
Comșa, M. (2006): <i>Stiluri de viață în România după 1989</i> . Cluj: Presa Universitară Clujeană, pp. 55-71, 161-233.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1.Cum se manifestă inegalitățile de clasă socială în România contemporană?	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
2.Paradigma funcționalistă în studiul stratificării și mobilității sociale. Modelul clasic și critica acestuia	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	

3.Rolul școlii în procesele de mobilitate socială	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
4.Indicatori de egalitate/inegalitate a șanselor. Odds ratio	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
5.Discutarea comparativă a abordărilor lui K. Marx și M. Weber privind modul de producție capitalist și relațiile de clasă.	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
6.Procesele de configurare a claselor sociale. Indicatori ai cristalizării claselor și închiderii sociale. Perspective transversale (cross-sectional) și longitudinale.	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
7.Clasa muncitoare. Forme de muncă precarizată în perioada contemporană. Efectele flexibilizării pieței muncii	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
8.Clasa de mijloc. Noțiunea de capital social	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
9.Grup de status, diferențiere socială, capital cultural	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
10.Polarizare socială și globalizare	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
11.Abordări metodologice cantitative	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
12.Abordări metodologice calitative și de etnografie socială	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
13. Prezentarea proiectelor de cercetare elaborate de echipele de studenți	Prezentări de către studenți a proiectelor de cercetare realizate (inclusiv studiul empiric pilot), discuții	
14. Prezentarea proiectelor de cercetare elaborate de echipele de studenți	Prezentări de către studenți a proiectelor de cercetare realizate (inclusiv studiul empiric pilot), discuții	
Bibliografie		
Fraser, Nancy (2012). Probleme de teorie socială. Despre clasă și statut în societatea capitalistă. În A.Honneth și		

- N. Fraser, *Despre redistribuție și recunoaștere*. Cluj-Napoca: Tact, pp. 89-119.
- Fraser, Nancy (1996). *Social justice in the age of identity politics. Redistribution, recognition, and participation*. The Tanner Lectures on Human Values, University of Stanford.
- Rotariu, Traian (2004). Despre rolul școlii în procesele de mobilitate socială. *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Seria Sociologica*, No. 2/2004. (parola de acces: qqq)
- Val Gillies (2005). Raising the 'Meritocracy': Parenting and the individualization of social class. *Sociology*, 39(5): 835–853.
- Jessica McCrory Calarco (2014). Coached for the Classroom: Parents' Cultural Transmission and Children's Reproduction of Educational Inequalities. *American Sociological Review*, 79(5): 1015–1037.
- Davis, K. and Moore, W. (1944). Some Principles of Stratification. *American Sociological Review*, 10(2): 242-9.
- Tumin, M.K. (1953). Some Principles of Stratification: A Critical Analysis. *American Sociological Review*, 18(2): 387-394.
- Rotariu, T. și Iluț, P. (1996). *Sociologia. Cap. 6 – Stratificare socială. Teorii funcționaliste și Teorii de tip economic*, Cluj-Napoca: Mesagerul, pp. 187-191.
- Weber, M. Class, Status, and Party, in *Economy and Society* (trans. by H.H. Gerth & C. Wright Mills)
- Marx, K. Muncă salariată și capital, *Neue Rheinische Zeitung*, pp. 264-267 și 269 (5-8 și 11 aprilie, 1849 [1947]). Disponibil și: www.marxists.org
- Erik Olin Wright (2000): The Shadow of Exploitation in Weber's Class Analysis. Conference presentation.
- Bourdieu, P. (1989). Social space and symbolic power. In *Other Words*, Polity Press: Cambridge, pp. 123-139.
- Bourdieu, P. (1999). *Rațiuni practice*, București: Meridiane. Cap. "Spațiu social și spațiu simbolic", pp. 8-25.
- Bourdieu, P. (1960): The Peasant and his body. *Ethnography*. vol. 5(4): 579-599.
- Cucu, Alina-Sandra și Culic, Irina (2012). Procese de configurare a claselor sociale în România. O analiză relațională a căsătoriilor pentru cinci generații. În T. Rotariu și V. Voineagu (eds.) *Inerție și schimbare*. Iași: Polirom, pp. 159-178.
- Kalb, D (2004): 'Bare Legs Like Ice': Recasting Class for Local/Global Inquiry. In *Critical junctions: anthropology and history beyond the cultural turn*, D. Kalb and H. Tak (eds.), New York: Berghahn Books, pp. 109-136.
- Mărginean, Mara (2013). Spațiu public, spațiu privat. Experiențe cotidiene în centrele siderurgice ale regiunii Hunedoara, 1945-1968. În Jinga, L. și Bosomitu, Ș. (eds.). *Între transformare și adaptare*. Arhiva ICCMER, București, pp. 45-75.
- Butler, Tim and Watt, T. (2007): Understanding social inequality. Chapter 7: New Work and New Workers. London: Sage.
- Standing, Guy (2012). Precariatul și de ce ar avea aceasta nevoie de o democrație deliberativă. *Critic Atac*, 13.09.2012.
- Standing, Guy. 2007. Labour recommodification in the global transformation. In *Reading Karl Polanyi for the 21st Century*, edited by Ayshe Bugra and Kan Agatan, 67-95. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Pop, Cristian (2016). *Clase sociale în România. Metodologia inegalităților*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană. "Introducere" și Cap.2 "Clase sociale în România."
- Pop, Cristian (2016). *Clase sociale în România. Metodologia inegalităților*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană. Cap.4 "Condiționări subiective ale inegalităților sociale" și Cap.5 "Mobilitatea socială în România."
- Waquant, Loic (2000). Logics of urban polarization. A view from below. In R. Crompton et al. (eds.). *Renewing class analysis*, Oxford: Blackwell, pp. 106-112.
- Vincze, Eniko (2012). Rampa de gunoi: spațiul marginalizării urbane avansate rasializate în România de azi. *Critic Atac*, 11.09.2012.
- David Harvey (2003): *The New Imperialism*. Oxford: Oxford University Press, Chapter: "Accumulation by Dispossession", pp. 137-182 (tradus în lb.română ca *Noul imperialism* și publicat în 2003 la editura ALL. Volumul în limba română este disponibil la BCU).
- Sharryn Kashir and August Carbonella (2008): Dispossession and the New Anthropology of Labour. *Critique of Anthropology*, 28(1):5-25.
- Genevieve LeBaron, N. Howard, C. Thibos and P. Kyritsis (2018). Confronting root causes: forced labour in global supply chains. Report published at the University of Sheffield.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul și seminariile pregătesc studenții pentru cunoașterea proceselor de generare și reproducere a inegalităților sociale, a relațiilor de clasă, stratificării și mobilității socială. Din punct de vedere al aplicabilității practice, solicită documentarea privind legislația actuală în domeniul relațiilor de muncă și protecției sociale, însușirea unor metode de analiză calitative (observația etnografică, interviul de profunzime, povestea vieții etc) și cantitative (scheme de

stratificare socială, șanse absolute și relative, odds ratio, indicatorii Yasuda și Boudon, noțiuni de bază în modelarea logistică etc.) ce pot fi utile și în afara domeniului disciplinei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Răspunsul corect, elaborat adecvat, clar și concis, la zece întrebări ce adresează cunoștințe predate la curs și lecturile obligatorii indicate	Examen scris	60%
10.5 Seminar/laborator	Teme redactate acasă și discutate la seminar, pe baza parcurgerii lecturilor indicate și răspunzând întrebărilor precizate în programa analitică (cel puțin 7 teme)	Temă redactată acasă și discutată la seminar	15%
	Elaborarea unui proiect de cercetare în domeniul structurii de clase, a stratificării și mobilității sociale, inclusiv realizarea unui studiu empiric pilot, într-o echipă de 2-3 studenți. Prezentarea proiectului de cercetare în cadrul ultimelor două seminarii și predarea în format electronic. Criterii de evaluare: calitatea conceptualizării și utilizarea adecvată a literaturii de specialitate, realizarea cercetării empirice, analiza datelor, trasarea unor concluzii pertinente.	Proiect de cercetare (inclusiv studiu empiric pilot) realizat într-o echipă de 2-3 studenți, prezentat la seminar și predat în format electronic	25%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> - Minim 2 răspunsuri corecte din cele 5 întrebări redacționale formulate la examenul scris din sesiune; - Minim 3 teme de seminar elaborate adecvat sau realizarea proiectului de cercetare (activitate de seminar) 			